

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 31. avgust 2023.godine

NOVOSTI- NAJTEŽE SE STIŽE DO ENDOKRINOLOGA, A "MAGNET" SE ČEKA I
PO ŠEST MESECI: Kakvi su efekti novog režima zakazivanja pregleda

B92- Skrining na rano otkrivanje raka pluća jedino se obavlja u Vojvodini

RTV- Nagradni konkurs za foto - priču "Humanost - jezik koji razumemo"

вечерње НОВОСТИ



NAJTEŽE SE STIŽE DO ENDOKRINOLOGA, A "MAGNET" SE ČEKA I PO ŠEST MESECI: Kakvi su efekti novog režima zakazivanja pregleda

NEGDE se brže stiže do lekara, negde za isto vreme kao i ranije, ali za osam meseci, koliko se primenjuje novi sistem zakazivanja pregleda nigde, bar tako tvrde u Ministarstvu zdravlja, nije došlo do većeg zagušenja nego što je bilo pre 20. decembra, kada su se termini zakazivali isključivo između 1. i 5. u mesecu.

Situacija se, pa i vreme koje će pacijent provesti "na čekanju", razlikuje od ustanove do ustanove, zavisno od toga kako su se organizovali, i da li imaju dovoljno kadra. U Beogradu, recimo, kako su nam rekli u Ministarstvu zdravlja, veliki problem sa zakazivanjem i dalje postoji na neurologiji UKCS i Specijalnoj bolnici "Banjica".

Doktor Svetlana Mičić, načelnica Službe opšte medicine Doma zdravlja "Savski venac", kaže da se od uvođenja zakazivanje pregleda kod specijaliste tokom celog meseca nije skratilo vreme čekanja i da i dalje nema dovoljno termina koje izbacuju ustanove na sekundarnom i tercijarnom nivou:

- Najteže je zakazati kod gastroenterologa i endokrinologa, ali postoje klinike gde je moguće zakazati pregled pacijentu danas za sutra, kao što je Prva hirurška. Novi sistem ipak je doneo izvesna poboljšanja, jer su pojedine klinike ponudile termine kojih ranije nije bilo, poput KBC "Dr Dragiša Mišović" i KBC "Zvezdara".

U Kuli je situacija drugačija. Direktorka Doma zdravlja dr Vesna Tomić kaže da je zakazivanje specijalističkih pregleda u ovoj ustanovi i u bolnicama u Vrbasu i Somboru, prilično ubrzano:

- Uprkos deficitu kadra, povećan je broj termina i u domu i u obe bolnice. Najviše pacijenata upućuje se kod internista, neurologa i hirurga. Od ukupnog broja pacijenata koji se javljaju lekarima opšte prakse

manje od trećine se šalje kod specijalista. Prvi specijalistički pregled zakazuje se vrlo brzo, a na skener ili magnetnu rezonancu, ukoliko stanja nisu prioriteta čeka se više od mesec dana.

U Opštoj bolnici u Loznici, kako kaže Dragana Mitrović, portparolka ustanove, "broj termina u odnosu na decembar prošle godine je povećan za sve specijaliste, a najveći pritisak je na ortopediju, hirurgiju, interno-kardiologiju". U proseku, za prvi pregled kod kardiologa i endokrinologa čeka se četiri dana.

Valentina Petrović, portparolka Doma zdravlja "Dr Milenko Marin" u Loznici kaže da su rezultati promene načina zakazivanja - odlični:

- Ima više termina za specijaliste, kod kojih od izabranog lekara ide 30 odsto pacijenata, a zakazivanja prvih i kontrolnih specijalističkih pregleda su moguća sa najdužim čekanjem do 20 dana na hirurgiju, ortopediji i neurologiji - kaže Petrovićeva. -

Kod očnog lekara, ušnog, grudnog, psihijatra, kožnog, urologa, pregledi su mogući i istog dana, a najduže se čeka kod kardiologa.

U odnosu na decembar 2022. godine broj termina za preglede kod specijalista povećan je za 40 odsto u Opštoj bolnici u Šapcu, rekla nam je portparol Tanja Cvejić:

- Najveći broj pacijenata dolazi na preglede kod specijalista interne medicine, urologije, oftalmologije, pneumoftziologije i specijalista fizikalne medicine. Ako se čeka, to je zbog manjka specijalista. Na snimanje glave skenerom, pacijenti koji nisu hitni čekaju u proseku mesec dana, na pregled abdomena i male karlice mesec i po, dok se na pregled grudnog koša skenerom čeka do dva i po meseca.

Povećan je i broj termina u Opštoj bolnici u Požarevcu, i to za 30 odsto. Tokom 2022. bilo ih je 31.389, a za prvih šest meseci ove godine 21.936. Najveći pritisak je za internističke oblasti, ali trenutno nema većih "zagušenja", u roku od 30 dana zakazuje se kod kardiologa, hirurga, reumatologa, endokrinologa...

Najveći problem u kikinjskom zdravstvu jeste manjak specijalista, i u Domu zdravlja, i u Opštoj bolnici. Već dve godine u bolnici umesto četiri, radi samo jedan oftalmolog.

Pregled kod očnog čeka oko 330 pacijenata, neki duže od godinu dana.

Doktor Snežana Nikodijević, pomoćnica direktora Doma zdravlja u Paraćinu, navodi da je najveći problem sa internističkim pregledima i dijagnostikom - ultrazvuk, mamografija, scintigrafija, a rendgen je uvek dostupan.

U Vranju je povećan broj termina - pacijenti mogu za isti dan da zakažu kod oftalmologa i hirurga, a u Opštoj bolnici Vranje termina uvek ima i za nefrologiju, pneumoftziologiju, na onkologiji, psihijatriji, kao i na infektivnom odeljenju. "Uska grla" u ZC Vranje su: reumatologija, endokrinologija, kardiologija. U dve specijalističke ambulante u Službi za internu medicine Opšte bolnice Vranje pregledaju od 50 do 60 pacijenata u smeni, a na urologiji i do 80 pacijenata. Problemi nastaju isključivo zbog nedostatka lekara. Služba za neurologiju ima pet lekara, psihijatrija takođe pet, dok na urologiji rade dva lekara.

Direktor Doma zdravlja u Jagodini Darko Miletić kaže da je bolje to što se pregledi sada zakazuju celog meseca, ali da se razlika u vremenu čekanja gotovo i ne primećuje, jer nema kadra za više termina:

- "Uska grla" su svakako endokrinologija i kardiologija. Čeka se unedogled. Problem je i što je jedan anesteziolog penzionisan, a trojica otišla u Beograd.

U Opštoj bolnici u Jagodini je, pak, kako tvrdi direktor Miloš Lukić, broj internističkih pregleda povećan za 30, ali povećan je i broj pacijenata.

- Imamo dosta pacijenata bez termina, 10 do 15 dnevno. Što se tiče zakazivanja preko IZIS-a, rok je mesec dana, a mi to radimo duplo brže. Na specijalizaciji je 40 lekara, pa se nadamo da će situacija biti i bolja - navodi Lukić.- Jagodinska bolnica nema mamograf, a što se tiče skenera, niko ne čeka duže od 30 dana.

U Opštoj bolnici "Sveti Luka" u Smederevu najduže se čeka kod endokrinologa, a "uska grla" su, kako su nam rekli, i neurologija i kardiologija, gde se na preglede čeka u proseku mesec dana.

- Prelaskom na novi sistem zakazivanja pregleda omogućeno je da se brže zakaže, ali se na specijalističke preglede duže čeka - kaže direktor bolnice dr Nenad Đorđević.

U Domu zdravlja Kruševac navode da je činjenica da se "sada brže zakazuju specijalistički pregledi u bolnici, ali ne svi" - "uska grla" su internističke grane, posebno reumatologija. U Opštoj bolnici kažu da je u odnosu na decembar 2022. ukupan broj datih termina povećan za 23 odsto, ali to očigledno nije dovoljno. Ukoliko nisu u pitanju hitna stanja, na pregled skenerom ovde se čeka oko tri, a na pregled MR oko pet meseci.

U kraljevačkim zdravstvenim ustanovama se bar zasad, prema rečima zdravstvenih radnika, ne vide pozitivni efekti novog režima zakazivanja: u Domu zdravlja kažu da se pregledi ne zakazuju brže jer u Opštoj bolnici jednostavno nema više raspoloživih termina, tako da se i dalje najteže dolazi na pregled kod oftalmologa, kardiologa i endokrinologa, radiologija je i dalje takozvano usko grlo, a na specijalističke pregled čeka se mesec i više dana. Od 40 pacijenata, koliko prosečno primi izabrani lekar, oko 20 odsto upućuje dalje na specijalistički pregled. U Opštoj bolnici "Studenica" potvrđuju da je najveći "pritisak" kod kardiologa, oftalmologa i endokrinologa kod kojih se čeka oko mesec dana jer nema dovoljno lekara. Na pregled skenerom čeka se mesec i više, a na pregled magnetnom rezonancom oko šest meseci.

Šetanje zbog produžetka terapije

DOKTOR Snežana Nikodijević, pomoćnica direktora Doma zdravlja u Paraćinu, ukazuje na problem koji izabrani lekari imaju u celoj Srbiji:

- Sekundarni nivo mora da shvati da supspecijalističke preglede moraju oni da zakazuju, jer često šalju izabranom lekaru za preglede i dijagnostiku koja njemu uopšte nije dostupna. Mislim pre svega na vaskularnu hirurgiju i magnetnu rezonancu. Izabrani lekar šalje pacijenta specijalisti kad mora, ali ima i

neopravdanih odlazaka uslovljenih produžetkom terapije. To bi zakonodavac možda mogao da koriguje, ako je terapija pacijentu već uvedena i odgovara mu, njega može da prati izabrani lekar.



Skrining na rano otkrivanje raka pluća jedino se obavlja u Vojvodini

Skrining na rano otkrivanje raka pluća jedino se u Srbiji sprovodi u Institutu za plućne bolesti Vojvodine u Sremskoj Kamenici.

Ova zdravstvena ustanova već više od dve godine na području AP Vojvodine kod visokorizičnih osoba sprovodi program ranog otkrivanja raka pluća, što nas svrstava u prvu državu zapadnog Balkana koja je uvela ovaj skrining za svoje građane. Do sad je pregledano 4.354 osoba u riziku, a kod 52 sugrađana otkriven je karcinom pluća.

Karcinom pluća predstavlja vodeći uzrok smrtnosti od svih maligniteta kako u svetu, tako i u Srbiji, dok broj obolelih raste svake godine. Poslednjih godina poprima razmere epidemije. Od ove vrste raka u našoj zemlji oboli gotovo 7.000, a na žalost umre više od 5.000 osoba. Time je rak pluća postao veliki zdravstveni problem.

Statistika pokazuje da svakog dana, prosečno, oboli skoro 20 novih pacijenata, dok 13 izgubi bitku sa ovom opakom bolešću, a još strašnije je, što na svaka dva sata izgubimo jednu osobu od raka pluća. Jedan od najvažnijih preduslova uspešnog lečenja je upravo rano otkrivanje raka pluća, što u Srbiji nije slučaj. Kod više od 70 odsto pacijenata, rak pluća otkrije u poslednjem stadijumu, kada su šanse za preživljavanje gotovo iscrpljene.

Skrining program podrazumeva otkrivanje karcinoma pluća pomoću niskodoznog skenera (LDCT), uz pomoć kojeg se mogu prikazati manje tumorske senke, koje nije moguće videti uobičajenim dijagnostičkim postupcima, kao što je rentgen (RTG). Ovom metodom u Vojvodini je u periodu od 20. septembra 2020. do 1. avgusta 2023. pregledano 4.354 pacijenata. Kod 52 je otkriven karcinom pluća.

"Skriningom na rano otkrivanje raka pluća obuhvaćene su visokorizične grupe, a informaciju o samom skriningu pacijenti dobijaju od svojih izabranih lekara u "Domu zdravlja Novi Sad". Skrining je preporučen osobama uzrasta 50-74 godine, koje su u riziku da obole od raka pluća. U tu grupu spadaju aktivni pušači i bivši pušači ako su prestali da puše pre manje od 10 godina, sa preko 30 paklo-godina ili 20 paklo-godina, uz prisutne druge komorbiditete ili pozitivnu porodičnu anamnezu karcinoma pluća. Osobe koje ispunjavaju uslove za uključivanje u skrining uz pomoć zdravstvenih radnika u domu zdravlja popunjavaju elektronski upitnik, koji obuhvata osnovne sociodemografske podatke, podatke o hroničnim bolestima, pušačkom statusu i dužini pušačkog staža i potpisuju informisanu saglasnost za snimanje grudnog koša primenom LDCT", objašnjava dr Goran Stojanović, upravnik klinike za pulmološku onkologiju, Instituta za plućne bolesti Vojvodine.

U posmatranom periodu dijagnostikovano je ukupno 30 pacijenata sa benignim promenama i 54 pacijenta sa promenama maligne etiologije, od čega 52 je imalo karcinom pluća. Dr Stojanović objašnjava da je nakon prvog LDCT (neposredno po uključivanju u skrining) dijagnostikovano ukupno 37 pacijenata sa karcinomom (15 u prvom i drugom stadijumu, osam u trećem, 10 u četvrtom i četiri nepoznatog stadijuma), dok je nakon kontrolnih LDCT (period praćenja) dijagnostikovano 17 karcinoma pluća.

"Sa rakom pluća u prvom i drugom stadijumu bolesti otkriveno je 51,9 odsto pacijenata, 19,2 odsto je bilo u trećem stadijumu, 25 odsto u četvrtom i 3,8 odsto karcinoma je bilo neutvrđenog stadijuma. Od početka sprovođenja skrininga, od ukupnog broja potvrđenih pacijenata sa karcinomom pluća, 11 pacijenata (21,2 odsto) je preminulo. Velika većina preminulih (72,7 odsto) je bila u četvrtom stadijumu bolesti u vreme postavljanja dijagnoze, 18,2 odsto u trećem stadijumu bolesti, dok je jedan pacijent bio u drugom stadijumu bolesti", kaže dr Stojanović.

U Dnevnoj bolnici Instituta za plućne bolesti Vojvodine svakodnevno se aplikuje onkološka sistemski terapija za pacijente koji imaju karcinom bronha. Ta terapija obuhvata klasičnu hemioterapiju, najčešće na bazi platinskih derivata, ali i novije oblike lečenja kao što su ciljana terapija i imunoterapija.

"U periodu od 01.01.2023. do 20.08.2023. imali smo oko 4.000 pacijenata koji su primali terapiju, odnosno hemioterapiju, imunoterapiju, biološku terapiju, lečenje nuspojava, simptomatsku terapiju, dok je u istom periodu prošle godine taj broj iznosio oko 3.200. Lečenjem su obuhvaćeni pacijenti sa svim stadijumima karcinoma bronha, od prvog do četvrtog. Kod pacijenata u ranom stadijumu ovi oblici lečenja se kombinuju sa operativnim lečenjem, kao i radioterapijom, dok je u lokalno uznapredovalom i metastatskom stadijumu cilj lečenja produženje preživljavanja, smanjenje tegoba i poboljšanje kvaliteta života. Ovo se najbolje postiže primenom inovativnih oblika lečenja, tako da su naše želje da ovu terapiju dobije što veći broj pacijenata. Uvođenjem molekularnog testiranja kao rutinskog elementa dijagnostičkog postupka značajno se povećava broj pacijenata koji primaju inovativnu terapiju. Kod nas

se na ovaj način leći od 200 do 250 i to su uglavnom pacijenti sa metastatskom bolešću. Svetski trendovi, koje želimo da pratimo, idu u pravcu uvođenja ovih oblika lečenja i u rane stadijume karcinoma bronha" ističe prof. dr Daliborka Bursać, načelnica Dnevne bolnice za hemioterapiju karcinoma bronha u Institutu za plućne bolesti Vojvodine.

Šanse za uspešno izlečenje od raka pluća, decenijama su imali samo pacijenti kojima se bolest otkrije u ranoj fazi i koji su operisani, ali se u poslednjih 10 godina situacija drastično promenila pojavom imunološke i personalizovane, ciljane terapije. U Srbiji se o trošku RFZO, savremenim terapijama ukupno leći nešto manje od 800 pacijenata obolelih od raka pluća. Od tog broja, u Institutu u Sremskoj Kamenici oko 200 obolelih. U Udruženju "Punim plućima" se nadaju da će ih biti više jer je to svega 10 odsto od ukupnog broja obolelih. Nadu im je dalo i obećanje nadležnih iz RFZO da će u najskorije vreme proširiti indikacije i povećati broj obolelih koji primaju savremene imunološke i ciljane terapije.

"U većini evropskih država, hemioterapija više nije prvi terapijski izbor u lečenju karcinoma pluća. U potpunosti ju je zamenila inovativna terapija, što zaista predstavlja revolucionarnu promenu u lečenju raka pluća. Za razliku od toksičnih hemioterapija kojom se kod nas leći gotovo 90 odsto pacijenata i koje imaju vrlo ograničeno dejstvo, kao i veliki broj kontraindikacija, pacijenti koji su na savremenim terapijama, poput mene, kvalitetno žive dugi niz godina, rade i uopšte vodimo jedan normalan život, a tumor nam se potpuno ili delimično povukao. Na taj način za nas karcinom pluća postaje sve više hronična, a ne smrtonosna bolest. Zato ponovo apelujem na nadležne da povećaju broj pacijenata koji se leče savremenim terapijama i pruže šansu za izlečenje većem broju obolelih.", apeluje Đurđina Jovanović iz udruženja "Punim Plućima".



Nagradni konkurs za foto - priču "Humanost - jezik koji razumemo"

NOVI SAD - U okviru 8. Festivala mentalnog zdravlja, Institut za javno zdravlje Vojvodine raspisuje nagradni konkurs za foto-priču na temu "Humanost - jezik koji razumemo".

Konkurs traje do 22. septembra ove godine, a na konkursu mogu učestvovati svi stariji od 15 godina. Svaka prijava treba da sadrži osnovne podatke kandidata, kao i jednu do dve foto-priče. Jedna foto-priča se sastoji iz jedne do tri fotografije i jednog teksta do 200 reči koji ih prati u formi proze ili poezije.

Fotografije treba da budu u JPG formatu, minimalne veličine 30x20cm, po široj strani 3600px i 300dpi ili izvedenog formata, a potrebno je da tekst bude u "word" dokumentu.

Odabrane foto-priče će biti objavljene na "Facebook" i Instagram stranici Festivala mentalnog zdravlja, a u okviru manifestacije koja će biti održana u oktobru, biće organizovana i izložba foto-priča koje uđu u uži izbor, sa dodelom nagrada.

8. Festival mentalnog zdravlja se ove godine održava od 10. do 20. oktobra u Novom Sadu, a ovogodišnji slogan Festivala je "Empatija".

Festival mentalnog zdravlja održava se od 2016. godine u Novom Sadu i okolini i uključuje saradnju Instituta za javno zdravlje Vojvodine i ustanova i organizacija koje se bave unapređenjem i zaštitom mentalnog zdravlja. Tom prilikom se pokreću važne društvene teme, preispituje se položaj mentalnog zdravlja u društvu, a našim sugrađanima svih generacija nude se brojni besplatni psihološki i kreativni sadržaji. Ove godine, Festival će se održati i u Subotici, Somboru, Zrenjaninu, Pančevu, Kragujevcu, kao i u više gradova Crne Gore.

Konkurs je podržala Gradska uprava za zdravstvo Grada Novog Sada u okviru projekta "Svi zajedno za bolje mentalno zdravlje u Novom Sadu u 2023".

The screenshot shows the website of 'DNEVNIK' (The Daily News) in Nov Sad. The main article is titled 'Analogni mamograf za Dom zdravlja u Kuli, sanitetsko vozilo za Bač'. The article text states that the Provincial Government has approved a decision to purchase an analog mamography unit and a medical vehicle for the health center in Bač, with a total cost of 13 million dinars. The article includes a photo of a meeting and social media sharing options. The website layout includes a navigation menu, a search bar, and a sidebar with 'Današnja naslovnica' (Today's Front Page) section.

Analogni mamograf za Dom zdravlja u Kuli, sanitetsko vozilo za Bač

Na današnjoj sednici Pokrajinske vlade doneto je rešenje da se za potrebe Doma zdravlja u Kuli obezbede finansijska sredstva u iznosu od 13 miliona dinara.

Ovaj novac biće upotrebljen za kupovinu analognog mamografa sa sistemom za digitalizaciju.

Pokrajinska vlada finansiraće i nabavku sanitetskog vozila i medicinske opreme za potrebe Doma zdravlja u Baču i putničkog vozila za potrebe Doma za stare i penzionere u Molu.